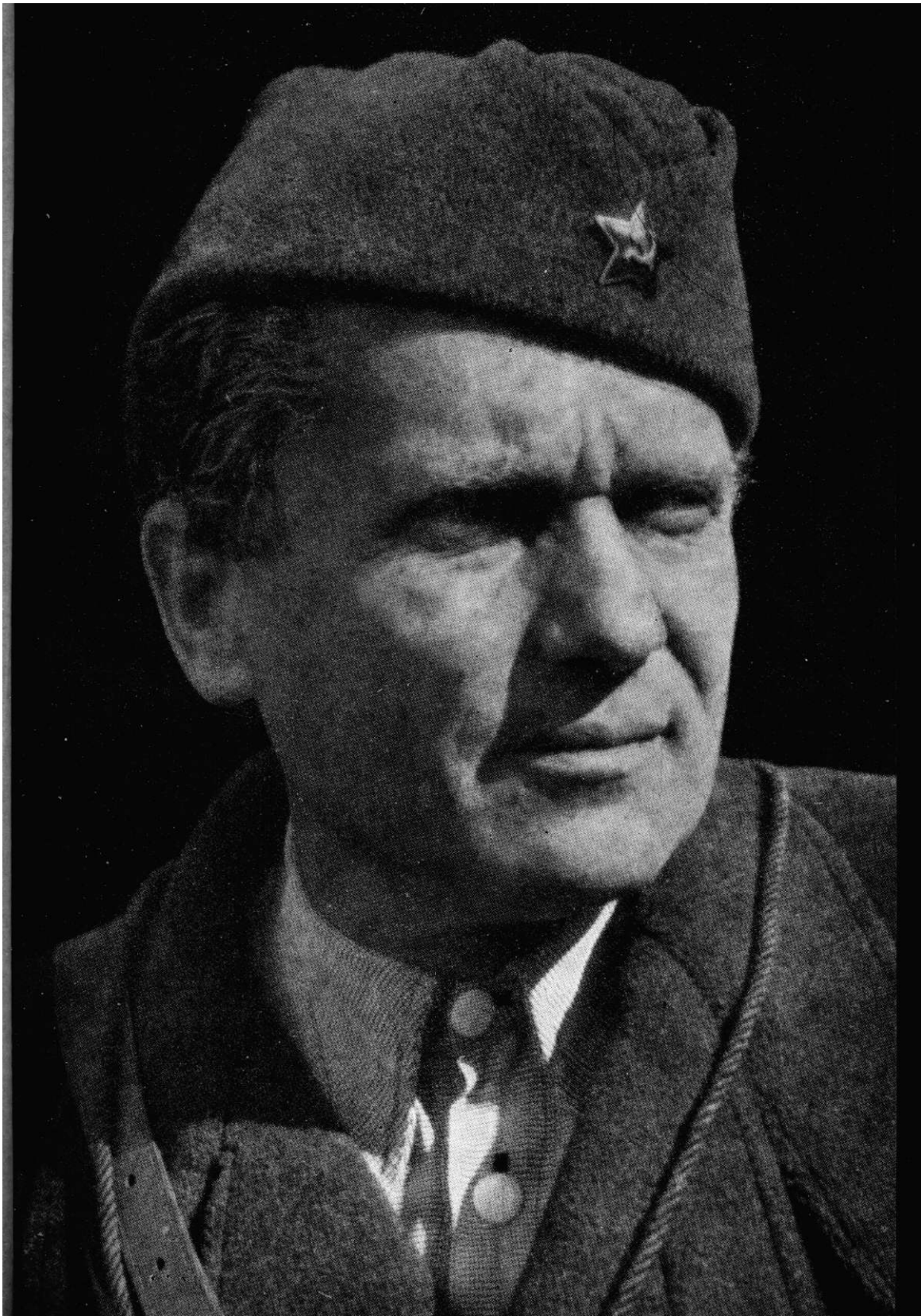

VOJNI ISTORISKI INSTITUT JUGOSLOVENSKE NARODNE ARMIJE

**OSLOBODILAČKI RAT
NARODA JUGOSLAVIJE
1941 - 1945**

REDAKCIJA :

Generalpukovnik *Velimir Terzić* (**odgovorni redaktor**), **generalmajor** *Petar Brajović*, **pešadiski pukovnik** *Mesud Hotić*, **pešadiski potpukovnici:** *Franjo Biljan, Vojin Popovčić i Todor Radošević*

U RADU UČESTVOVALI :

Pešadiski pukovnici: *Mesud Hotić i Kiril Mihajlovski*; **pešadiski potpukovnici:** **Franjo Biljan, Lazo Bogeski, Mišo Leković, Dragoslav Mitrović, Boro Mitrovski, Svetislav Petrović, Vojin Popovčić, Todor Radošević i Jovan Vujošević; **pešadiski majori:** *Žarko Atanacković, Danilo Stojanović, Petar Višnjic i Ivan Antonovski*; **pešadiski kapetani I klase:** **Vinko Braniča, Joie Certalić, Rade Guberina i pešadiski kapetan** *Uroš Kostić.***

IZDAJE

VOJNI ISTORISKI INSTITUT JUGOSLOVENSKE NARODNE ARMIIJE

VOJNI ISTORISKI INSTITUT JU60S10VENSKE NARODNE ARMIJE

OSLOBODILAČKI RAT NARODA JUGOSLAVIJE

1 9 4 1 - 1 9 4 5

PRVA KNJIGA

(OD SLOMA STARE JUGOSLAVIJE DO DRUGOG
ZASEDANJA AVNOJ-a)

BEOGRAD
1957

PREDGOVOR

U Drugom svetskom ratu, samopregornom borbom protiv okupatora, u okviru antihitlerovske koalicije, narodi Jugoslavije podneli su ogromne žrtve i dali značajan doprinos pobjedi nad fašističkim agresorima. Njihovi ratni napori, koji se ne mogu posmatrati odvojeno od operacija savezničkih armija, i od drugih vojno-političkih činilaca, okončani su stvaranjem slobodne i nezavisne Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Stoga Oslobođilački rat naroda Jugoslavije, koji je, pod neposrednim rukovodstvom Komunističke partije i Tita, vođen u vanredno teškim i specifičnim uslovima, pobuđuje veliko interesovanje kod nas i u inostranstvu.

Vojni istorijski institut Jugoslovenske narodne armije izdaje Oslobođilački rat naroda Jugoslavije s ciljem da zadovolji potrebu za delom koje obrađuje zbivanja u našoj zemlji za vreme Drugog svetskog rata. Ovaj rad je zahvatio događaje u opštim crtama, dao opštejugoslovenski presek Narodnooslobodilačkog rata i revolucije, sa specifičnostima u pojedinim pokrajinama, ali bez ulaženja u detalje i u šira vojnostručna razmatranja. Ovde se ne mogu tražiti potpuni odgovori na sva pitanja našeg rata i revolucije, kao što su: raznovrsna delatnost organizacija Komunističke partije na terenu, u partizanskim odredima i u jedinicama Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije, stvaranje i funkcionisanje narodnooslobodilačke vlasti, rad antifašističkih organizacija i dr. Ipak se težilo da se složena ratna problematika (politička i vojna) iznese što preglednije, hronološkim redom, u najtešnjoj međusobnoj povezanosti objektivnih i subjektivnih uticajnih faktora, da se izvanredni napori naših naroda u četvorogodišnjem Oslobođilačkom ratu što vernije rekonstruišu, da se u najkraćem obimu prikažu putevi i bitne karakteristike Narodne revolucije.

Stoga je ovaj rad namenjen prvenstveno starešinskom kadru Jugoslovenske narodne armije. Međutim, on će korisno poslužiti i školama, naučnim radnicima i svima onima koje in-

teresu je naš rat i revolucija sa vojnostručnog i političko-društvenog gledišta.

Osnovna periodizacija rata data je prema prelomnim događajima koji su odlučujuće uticali na dalji razvoj Narodnooslobodilačke borbe. Celokupna obrada počiva na proučenoj dokumentaciji obe protivničke strane, s ciljem da se dopre do što potpunije istoriske istine. Osim arhive Narodnooslobodilačkog rata u Vojnom istoriskom institutu JNA i arhive Centralnog komiteta SKJ, korišćena je i dokumentarna građa u muzejima Narodnooslobodilačke borbe, kao i publikacije istaknutih državnih rukovodilaca, posebno druga Tita. Vojni istoriski institut JNA i druge ustanove raspolažu obilnim fondom naših i neprijateljskih dokumenata. Međutim, jedan deo izvornog materijala nije još dostupan za korišćenje, pošto se nalazi u stanju sređivanja ili je van naše zemlje. Najzad, valja imati u vidu da za neke događaje uopšte nema izvora ili su ovi vrlo oskudni. Zbog toga, ovaj rad se ne može uzeti kao definitivna studija Narodnooslobodilačkog rata (Vojni istoriski institut JNA pristupiće uskoro detaljnoj rekonstrukciji događaja i pisanju iscrpne istorije Narodnooslobodilačke borbe). Pa ipak, — ukazujući na najglavnije borbe i operacije u toku Oslobođilačkog rata i Narodne revolucije, na slavni put koji je Jugoslovenska narodna armija prešla od svog stvaranja do konačne pobeđe, na sve one presudne događaje koji su udarili temelje našoj Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji, — ovo delo omogućava svima zainteresovanim celovitije i lakše shvatanje tih događaja, a vojnim licima pruža osnovu i za proučavanje iskustava stečenih u Narodnooslobodilačkom ratu.

Ovim izražavamo zahvalnost drugovima koji su u Vojnom istoriskom institutu, u ranijem periodu, radili na sređivanju podataka i obradi pojedinih tema iz Narodnooslobodilačkog rata, kao i svima onima koji su, na bilo koji drugi način, pomogli u razjašnjavanju pojedinih pitanja i time olakšali dovršenje ovog dela.